

jäetaksegi publik täiesti mittemetafoores mõttes üksi: viis näitlejat vaatavad arvutiekraani ja midagi ei juhtu. Pool minutit ei juhtu mitte midagi.

Kire puudumine on see, mis ei lase „Lotmanil“ lavastuseks saada. Kui mäng käima läheb, siis publik enamasti ei pea endalt küsima, et mida me vaatame, miks me siin istume. Mäng võtab meid omaks. Aga kui tekst ei jookse, näitleja ei mõju usutavalt, siis hakkab publik endale semiootilisi küsimusi esitama ja vaevalt nina mullast välja saanud teatri- taim närtsib. Milline määratu töö on ära tehtud, et ühendada kõik kaablid, masinad ja muusikainstrumentid! Meie kohutumist täna õhtul on ju ette valmistatud tükki aega, on mõeldud, on muretsetud.

Viimasel hetkel on keegi alt hüpanud, kaubaauto kuskil metsa vahel välja surnud. Kogu elu ja maailm on juhtunud selle ühe õhtu nimel! Ülesandega ei tuleks toime inimesed, kelles pole kirge, usku, väärikust ja tahet olla elu ebaõiglast üle. Ent see kirg ei paista näitlejate mängust välja, mis on seda imelikum, et tegemist on suurepärase, oma töösse kirglikult suhtuvate inimestega.

Kas siis kohe üldse ei paista välja? Paistab küll, aga mitte seoses lavastuse keskse teema, Juri Lotmaniga. Kui Uukivi räägib oma Eesti Vabariigi passist ja kolme lõviga sõrmusest; mälust kui elusaid ja surnuid inimesi ühendavast koest; kui ta kehastub Lotmaniks; kui esitatakse multifilmi „Jänes“; kui Uustalil jääb

akordionisoolo mängimata; kui Sundja targale monoloogile vahele segatakse ...

Lavastajal või (lavastus)dramaturgil on jäänud tähele panemata hetked, mil Lotmani elu või semiootika laiemalt on puudutanud näitlejate mina. Sealt edasi töö nende hetkede laiendamisel, üldistamisel ja lavastusega sidumisel on samuti ära jäänud. Näitlejad oleks nagu visatud vene kultuurilukku, kus nad peavad õppima ujuma, aga see on meeletu töö iseenda ja oma aine- sega. Ei ole võimalik prooviperioodi jooksul ühtäkki hakata suhtuma Bloki luulesse nii, nagu suhtus Mints. Vene kultuuriloo tundmise absoluutne miinimum, Orlando Figese „Nataša tants“ peaks olema mitte pähe kulunud,

vaid voolama vere asemel soontes. Ja seda kõike ei olegi vaja ehk näitlejate oodata. Tuleks aga aduda, kus puutub näitleja mõtlemine ainesega kokku, mille peale näitleja närvi läheb, mis tekitab temas õrnu tundeid. Siis saab tekkida suhe, suhtumine, millega publik haakub, kaasa mõtleb, oma situatsioonist teatrisaalis aru saab.

„Lotmani“ esietendus kestis veidi üle kahe tunni. Kui välja jätta põhjendamatu pausid ja efekti pärast loodud misantseenid, võiks sellest saada paeluva ja kaasa mõtlema kiskuva pooleteisetunnise panoraami Lotmani elu ja töö teemal. Praegusel kujul on „Lotman“ kobav ja alles otsiv lavastus, justkui liiga vara proovisaalist välja lennanud.

Eesti teatri auhindade laureaadiid 2021. aasta loomingu või pikaajalise silmapaistva töö eest

Eesti teatri auhindade ja nendega kaasnevate Eesti Kultuurkapitali näitekunsti sihtkapitali preemiate laureaadiid kuulutati välja 27. märtsil rahvusvahelise teatripäeva peol Vene teatris.

Eesti teatri auhindade kaasnevad Eesti Kultuurkapitali näitekunsti sihtkapitali preemiad. Samuti anti laureaateidele Ivo Lille loodud „Theodori silm“, mille väljaandmist rahastab kultuuriministerium, või Vaike Pääsukese kujundatud aukiri. Eesti teatri auhindu annavad välja Eesti Kultuurkapitali näitekunsti sihtkapital ja Eesti Teatri- liit. Auhindu on antud välja alates 1961. aastast.

TEATRILIIGIÜLESED AUHINNAD

Žürii: Kerri Kotta (esimees), Luule Epner, Iir Hermeliin, Tambet Kaugema, Mae Kivilo, Kaja Kreitzberg, Alvar Loog, Eve Mutso-Oja, Marie Pullerits, Bert Raudsep, Oksana Tralla ja Keiu Virro.

Lavastajaauhind

Ivar Põllu – „Serafima + Bogdan“ (Tartu Uus teater).

Kunstnikuauhind

Lilja Blumenfeld – kujundus lavastuste „Niskamäe naised“ (Vanemuine) ja „Sume on öö“ (Ugala).

SÕNALAVASTUSTE AUHINNAD

Žürii: Kadi Herkül (esimees), Karin Allik, Kristiina Garancis, Mae Kivilo, Valle-Sten Maiste ja Keiu Virro.

Meespeosatäitja auhind

Erki Laur – Markus lavastuses „Fundamentalist“ (Von Krahli teater ja EMTA lavakunstikool).

Naispeosatäitja auhind

Külliki Saldre – Loviisa lavastuses „Niskamäe naised“ (Vanemuine).

Meeskõrvalosatäitja auhind

Alo Kõrve – Treener lavastuses „Ujuja“ (Skene Katus Kunstile) ja Bror Skoog lavastuses „Muusikale“ (Tallinna Linnateater).

Naiskõrvalosatäitja auhind

Anu Lamp – Ara lavastuses „Balti tragöödia“ (Tallinna Linnateater).

Eriauhind

Liis Aedmaa ja **Laura Kalle** ning **Mari-Liis Lill** ja **Priit Põldma** – „Kui sa tuled, too mul lilli“ (Ugala) ning „Teises toas“ (Eesti Noorsooteater): lähisuhetvõlgivalla dokumentaalne, süvitsimine ja puudutav käsitus.

MUUSIKAAUHIND

Žürii: Kerri Kotta (esimees), Alvar Loog, Kristel Pappel, Karmen Puis ja Jaanika Rand-Sirp.

Märt Jakobson – Ferrando osatäitmine Giuseppe Verdi ooperis „Trubaduuri“ (Estonia) ja Komtuuri osatäitmine Wolfgang Amadeus Mozarti ooperis „Don Giovanni“ (Vanemuine).

Risto Joost – muusikajuht ja dirigent kontsertlavastuses „Idomeneo“ (Estonia) ning ooperilavastustes „Linda di Chamounix“ ja „Don Giovanni“ (mõlemad Vanemuine).

BALLETIAUHIND

Žürii: Viesturs Jansons (esimees), Kaja Kreitzberg, Eve Mutso-Oja, Elena Poznjak-Kõlar ja Dagmar Rang-Saal.

Marcus Nilson – Sulane lavastuses „Kratt“ ja Karenin lavastuses „Anna

Karenina“ (mõlemad Eesti Rahvus- ballett).

TANTSUAUHIND

Žürii: Kai Valtna (esimees), Riina Oru- aas, Marie Pullerits, Eline Selgis ja Oksana Tralla.

Jette Loona Hermanis ja Johhan

Rosenberg – „Eden Detail“: koreograafia, lavastus ja esitus (Kanuti gildi saal).

ETENDUSKUNSTI AUHIND

Žürii: Liisi Aibel (esimees), Luule Epner, Pille-Riin Purje, Bert Raudsep ja Ann Mirjam Vaikla.

Liisa Saaremäel

– „Tiny Home Production presents: Suurem kui elu“: kohavaimukas, riskialdis ja publikut usaldav rännaklavastus (Uue Loomingu Maja ja EMTA).

TEATRITÖÖTAJATE AUHINNAD

Žürii: Taivo Pahmann (esimees), Pille Jänes, Anu Konze, Roland Leesment, Pille-Riin Lillepalu ja Tauno Makke.

Lavastust ettevalmistava töötaja auhind

Marija Raudam – Vanemuise teatri dekoratsiooniala juht, kes on korraldanud suure pühendumuse ja nõudlikkusega dekoratsiooniala tööd ning muutnud teatri maalisaali hinnatud koostööpaigaks nii oma- kui ka välismaistele kunstnikele ja lavastajatele.

Etendust teenindava töötaja auhind

Reet Loderaud – Eesti Noorsooteatri

etenduse juht ja rekvisiitor, kelle vastutusrohke ja ulatuslik töö lavastuses „Teises toas“ on õnnestunud suurepäraselt tänu aastakümnete pikkusele kogemusele, pühendumusele ja abivalmidusele.

Haldus- ja administratiivtöötaja auhind

Helen Solovjev – Rakvere teatri projektijuht, kes on korraldanud teatris kõike, mis jääb tavapärasest etendustegevusest kõrvale, alates hooajajärgitustest kuni teatri sarjadeni, ning tema tegevust on kandnud entusiasm, head ideed ja lai silmaring.

REET NEIMARI NIMELINE KRIITIKAAUHIND

Žürii: Anneli Saro (esimees), Laura Kalle, Ott Karulin, Kalju Orro, Priit Põldma, Anu Tonts ja Margot Visnap.

Keiu Virro – artiklid „Lasteaedades mängivate teatrite kohal laiub hämarus“ (Sirp 23. IV 2021), „Algul tuuakse lilled, siis malakas“ (Postimees 4. VI 2021) ja „Sumedas öös on stiili, aga kuhu jäävad inimesed?“ (Sirp 3. XII 2021).

SALME REEGI NIMELINE LASTE-TEATRI AUHIND

Žürii: Kirsten Simmo (esimees), Iir Hermeliin, Tambet Kaugema, Karl Sakrits ja Jaanus Vaiksoo.

Mirko Rajas – dünaamiline ja haarav lavastustervik noortelavastuses „Miks me varastasime auto“ (Eesti Noorsooteater).

Järg pöördel.